

**Szkoła Muzyczna I stopnia nr 1
w Krakowie im. St. Wiechowicza**

**PROGRAM NAUCZANIA
SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA**

Akordeon

sześćioletni i czteroletni cykl nauczania

Dział instrumentalny

**Opracował: mgr Maciej Gładys
nauczyciel dyplomowany**

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego Na podstawie art. 46a ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 900).

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych na podstawie art. 47 ust. 1a i 4a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900).

Statut Szkoły Muzycznej I Stopnia Nr 1 im. Stanisława Wiechowicza w Krakowie.

I. Cele Kształcenia

Wiedza

1. Przystwojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – akordeonu.

Treści nauczania	Kryteria weryfikacji
	Uczeń:
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy;
2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu;	2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.
	1) omawia w zarysie historię akordeonu i jego odmiany;
	2) wymienia reprezentatywne utwory akordeonowe oraz ich kompozytorów z różnych epok;
	3) wymienia wybitnych akordeonistów o znaczącym dorobku artystycznym.
3) budowa i pielęgnacja instrumentu;	1) nazywa elementy budowy akordeonu oraz określa zasady jego pielęgnacji;
	2) wyjaśnia funkcje i układy poszczególnych manuałów instrumentu i działanie systemu rejestrowego (skale, notacje, transpozycje).
4) technika wykonawcza.	1) omawia warsztat wykonawczy;
	2) opisuje możliwości techniczne instrumentu.

Umiejętności

2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

Treści nauczania	Kryteria weryfikacji
	Uczeń:
1) aparat gry;	1) prezentuje poprawny aparat gry;
	2) prezentuje poprawną technikę prowadzenia i zmieniania kierunków miecha;
	3) kontroluje prawidłową postawę przy instrumencie podczas gry.
2) technika gry;	1) stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry;
	2) posługuje się różnorodnymi rodzajami artykulacji, dynamiką, agogiką oraz wykorzystuje różne sposoby kształtowania dźwięku na akordeonie;
	3) dysponuje biegłością techniki palcowej pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów;
	4) stosuje podstawowe sposoby artykulacji akordeonowej: palcowej, miechowej i miechowo-palcowej;
	5) stosuje technikę gry na wszystkich manuałach akordeonu – MD, MM, MB/A w zależności od posiadanego instrumentu.
3) interpretacja;	1) interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela;
	2) wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną;

- 3) wykonuje utwory w sposób poprawny pod względem technicznym i artystycznym.
- 4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna;
- 5) samodzielna praca;
- 6) współpraca.
- 1) postępuje się specjalistyczną terminologią;
 - 2) realizuje zasady notacji muzycznej;
 - 3) czyta nuty a vista.
 - 1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - 2) realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela;
 - 3) kontroluje własną grę podczas ćwiczenia;
 - 4) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań;
 - 5) stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych;
 - 6) stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego;
 - 7) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu;
 - 8) planuje i organizuje systematyczną pracę;
 - 9) opracowuje utwory pod względem techniczno-wykonawczym (wstępne opracowanie aplikatury, zmian kierunków miecha, rejestracji).
 - 1) realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem;
 - 2) dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii.

3. Prezentacja publiczna.

Treści nauczania

- 1) praktyka estradowa;
- 2) prezentacja w mediach cyfrowych.

Kryteria weryfikacji

Uczeń:

- 1) koncentruje się podczas występu;
- 2) opanowuje treść;
- 3) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji;
- 4) wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.
- 1) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych;
- 2) obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.

Kompetencje

4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.

Treści nauczania

- 1) rozwój artystyczny i zawodowy;

Kryteria weryfikacji

Uczeń:

- 1) analizuje własne kompetencje;
- 2) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności;
- 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia

- umiejętności;
- 4) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze;
- 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.
- 2) etyka zawodowa.
- 1) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku;
- 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne.

II. Materiał nauczania

Klasa I cyklu sześcioletniego

I Zadania techniczno – wykonawcze

1. Podstawowe wiadomości na temat budowy akordeonu, umiejętność nazywania poszczególnych części instrumentu.
2. Prawidłowa postawa podczas gry, właściwe trzymanie akordeonu, prawidłowe ułożenie prawej i lewej ręki.
3. Nauka notacji muzycznej:
 - dźwięki w kluczu wiolinowym i basowym
 - wartości rytmiczne nut i pauz
 - rola znaków chromatycznych – krzyżyk, bemol, kasownik
4. Atakowanie i kończenie dźwięku:
 - palcami przy płynnym prowadzeniu miecha każdą ręką oddzielnie i razem
5. Artykulacja:
 - legato: miechowe, palcowe i miechowo - palcowe pojedynczymi dźwiękami każdą ręką oddzielnie i razem
 - portato lewą ręką:
 - pojedynczymi dźwiękami
 - akordami
 - pojedynczymi dźwiękami i akordami łącznie, w formie akompaniamentu, na tle legato palcowego w prawej ręce
6. Frazowanie:
 - palcami przy płynnym prowadzeniu miecha oraz miechem zmiennym
 - miękkie zaczynanie i kończenie frazy każdą ręką oddzielnie i razem
7. Dynamika:
 - płaszczyznowa (p - f), wytrzymywanie równego natężenia dźwięku:
 - prawą ręką – pojedynczych dźwięków
 - lewą ręką - pojedynczych dźwięków, akordów, pojedynczych dźwięków i akordów
 - razem - pojedynczych dźwięków, pojedynczych dźwięków z akordami oraz basem i akordem łącznie

8. Metrum i rytm:
 - takty proste dwu i trzymiarowe, takt złożony czteromiarowy
 - podział wartości do ósemek włącznie
9. Agogika:
 - tempa wolne
10. Technika palcowa:
 - prawa ręka:
 - ułożenie ręki, wyrabianie siły i samodzielności wszystkich palców w obrębie kwinty w różnych rejestrach manuału dyskantowego
 - rozwinięcie ruchliwości palcowej w obrębie oktawy w oparciu o gamę durową
 - przygotowanie techniki pasażowej w obrębie oktawy w oparciu o trójdźwięk toniczny durowy
 - wprowadzenie podkładania palca 1 pod palcami 2 i 3 oraz przekładanie palców 2 i 3 nad palcem 1
 - lewa ręka:
 - ułożenie ręki w pozycji C, F, G, D, B, wyrabianie siły i samodzielności wszystkich palców w oparciu o gamę durową, opanowanie gry na dźwiękach
 - wprowadzenie akordu tonicznego durowego C, F, G, D, B, oraz mollowego a, e, d, g
 - wprowadzenie techniki akompaniamentu i związanej z nią repetycji akordowej
11. Rozwijanie umiejętności koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Przystwojenie podstawowych elementów obycia estradowego.

II Materiał do realizacji

Gamy i trójdźwięki

1. Gama durowa każda ręką oddzielnie przez jedną oktawę.
2. Trójdźwięk toniczny durowy w obrębie oktawy prawą ręką.

Szkoły, etiudy

- D. Kownacki, O. Strelc – Podróże z akordeonem
- W. L. Puchnowski – Aplikatury na akordeon guzikowy
- M. Hłond – Pogodne etiudy na akordeon
- W. Kulpowicz – Szkoła na akordeon
- C. Czerny – Wybór etiud na akordeon cz. I
- W. Kulpowicz - Etiudy na akordeon cz. I

Utwory różne

- J. Fedyczkowski – Abecadło akordeonisty
- J. Fedyczkowski – Elementarz akordeonisty cz. I
- J. Powroźniak – Skarbczyk akordeonisty
- J. Kwiatkowski – Misiowe mruczanki

Muzyka użytkowa różnych narodów

Dowolne utwory wybrane przez nauczyciela odpowiadające możliwościom technicznym i muzycznym ucznia.

III MATERIAŁ DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

1. Dziesięć ćwiczeń lub etiud.
2. Dziesięć utworów dowolnych (8 lub 16 taktowych).

Klasa II cyklu sześcioletniego

I Zadania techniczno – wykonawcze

1. Wiadomości na temat budowy, właściwej eksploatacji i konserwacji akordeonu.
2. Atakowanie i kończenie dźwięku:
 - palcami, przy płynnym prowadzeniu miecha
 - przygotowanie atakowania i kończenia dźwięku techniką miechowo - palcową miechem jednokierunkowym, oddzielnie każdą ręką i razem
3. Artykulacja:
 - doskonalenia form artykulacji legato palcowego i miechowo - palcowego każdą ręką oddzielnie i razem
 - wprowadzenie portato palcowego prawą ręką przy płynnym prowadzeniu miecha
 - doskonalenie form portato palcowego lewą ręką:
 - pojedynczymi dźwiękami
 - akordami
 - pojedynczymi dźwiękami i akordami łącznie, w formie akompaniamentu, na tle legato palcowego w prawej ręce

4. Frazowanie:

- palcami przy płynnym prowadzeniu miecha oraz miechem zmiennym
- miękkie zaczynanie i kończenie frazy każdą ręką oddzielnie i razem

5. Dynamika:

- płaszczyznowa (p - f), wytrzymywanie równego natężenia dźwięku:
 - prawą ręką – pojedynczych dźwięków
 - lewą ręką - pojedynczych dźwięków, akordów, pojedynczych dźwięków i akordów
 - oburącz - pojedynczych dźwięków, pojedynczych dźwięków z akordami oraz basem i akordem łącznie

6. Metrum i rytm:

- takty proste dwu i trzymiarowe, takt złożony cztermiarowy
- podział wartości do szesnastek włącznie

7. Agogika:

- tempa wolne
- tempa umiarkowane

8. Technika palcowa:

- prawa ręka:
 - doskonalenie ułożenia ręki przy grze w różnych rejestrach manuału dykantowego
 - doskonalenie siły i samodzielności palców w różnych rejestrach manuału dykantowego
 - doskonalenie techniki pasażowej w oparciu o trójdźwięk toniczny durowy i molowy w obrębie jednej oktawy
 - wprowadzenie podkładania 1 palca pod 4 oraz przekładania 4 palca nad 1, doskonalenie poprzednich form podkładania i przekładania palców
- lewa ręka:
 - doskonalenie gry lewą ręką w różnych pozycjach manuału basowego
 - doskonalenie gamy durowej
 - wprowadzenie akordu D7 (dominant – septymowego)
 - doskonalenie techniki akompaniamentu oraz repetycji akordów przy zastosowaniu różnorodnej aplikatury

9. Rozwijanie umiejętności koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Przystwojenie podstawowych elementów obycia estradowego.

10. Rozwijanie wrażliwości na estetykę brzmienia.

II Materiał do realizacji

Gamy i trójdźwięki

Gamy do dwóch znaków chromatycznych:

- durowe: C, G, D, F, B w pozycji oktawy razem, równoległe, przez jedną oktawę
- trójdźwięk durowy prawą ręką
- mollowe: a, e, h, d, g: melodyczna i harmoniczna prawą ręką, przez jedną oktawę
- trójdźwięk mollowy prawą ręką

Szkoły, etiudy

W. L. Puchnowski – Aplikatury na akordeon guzikowy

M. Hłond – Pogodne etiudy na akordeon

W. Kulpowicz – Szkoła na akordeon

C. Czerny – Wybór etiud na akordeon cz. I

W. Kulpowicz - Etiudy na akordeon cz. I

K. Wolf – 24 Etiudy na akordeon

Utwory różne

J. Fedyczkowski – Abecadło akordeonisty

J. Fedyczkowski – Elementarz akordeonisty cz. I

J. Powroźniak – Skarbczyk akordeonisty

J. Kwiatkowski – Misiowe mruczanki

Muzyka użytkowa różnych narodów

Dowolne utwory wybrane przez nauczyciela opowiadające możliwościom technicznym i muzycznym ucznia.

III MATERIAŁ DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

1. Gamy do jednego znaku chromatycznego:
 - durowe: C, G, F w pozycji oktawy razem, równoległe, przez jedną oktawę
 - trójdźwięk durowy prawą ręką
 - mollowe: a, e, d: melodyczna i harmoniczna prawą ręką, przez jedną oktawę
 - trójdźwięk mollowy prawą ręką
2. Dziesięć ćwiczeń lub etiud.
3. Dziesięć utworów dowolnych z pozostałych działów (8 lub 16 taktowych).

IV Program egzaminu promocyjnego

- Ćwiczenie, etiuda lub utwór techniczny
- Utwór dowolny

Klasa III cyklu sześcioletniego

I Zadania techniczno – wykonawcze

1. Atakowanie i kończenie dźwięku:
 - palcami, przy płynnym prowadzeniu miecha
 - wprowadzenie atakowania i kończenia dźwięku do ćwierćnut włącznie techniką miechowo - palcową miechem jednokierunkowym każdą ręką oddzielnie i razem
2. Artykulacja:
 - doskonalenia form artykulacji legato palcowego i miechowo - palcowego każdą ręką oddzielnie i razem
 - doskonalenia form portato palcowego
 - wprowadzenie portato miechowo – palcowego każdą ręką oddzielnie i razem
 - wprowadzenie staccato palcowego prawej i lewej ręki
3. Frazowanie:
 - palcami przy płynnym prowadzeniu miecha oraz miechem zmiennym
 - miękkie zaczynanie i kończenie frazy każdą ręką oddzielnie i razem
4. Dynamika:
 - płaszczyznowa (p - f), wytrzymywanie równego natężenia dźwięku
 - wprowadzenie crescendo i decrescenda każdą ręką oddzielnie i razem
5. Metrum i rytm:
 - takty proste i złożone dwu i trzymiarowe
 - triole
6. Agogika:
 - tempa wolne

- tempa umiarkowane
 - zmiany agogiczne w czasie gry – ritenuto
7. Technika palcowa:
- prawa ręka:
 - doskonalenie ułożenia ręki przy grze w różnych rejestrach manuału dykantowego
 - doskonalenie siły i samodzielności palców, a szczególnie palców 4 i 5
 - doskonalenie gam durowych i mollowych w różnych rejestrach manuału dykantowego w obrębie dwóch oktaw
 - doskonalenie techniki pasażowej w oparciu o trójdźwięk toniczny rozłożony oraz pasaż toniczny w przewrotach
 - doskonalenie podkładania i przekładania palców w różnych pozycjach i rejestrach manuału dykantowego
 - lewa ręka:
 - doskonalenie gry lewą ręką w różnych pozycjach manuału basowego
 - doskonalenie gamy durowej
 - wprowadzenie gam mollowych: melodycznej i harmonicznej
 - doskonalenie gry w oparciu o akordy: durowy, mollowy i septymowy
 - doskonalenie techniki repetycji akordów
 - prawa i lewa ręka razem:
 - rozwijanie biegłości palcowej pojedynczymi dźwiękami w oparciu o gamy durowe i mollowe w obrębie dwóch oktaw
8. Rozwijanie umiejętności koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego.
9. Rozwijanie wrażliwości na estetykę brzmienia.

II Materiał do realizacji

Gamy i trójdźwięki:

1. Gamy durowe: C, G, D, F, B i mollowe: a, e, h, d, g melodyczne i harmoniczne w pozycji oktawy, równoległe, przez jedną oktawę.
2. Pasaże toniczne durowe i mollowe w przewrotach.
3. Trójdźwięki toniczne durowe i mollowe rozłożone, prawą ręką.

Szkoły, etiudy

W. L. Puchnowski – Aplikatury na akordeon guzikowy

M. Hłond – Pogodne etiudy na akordeon

W. Kulpowicz – Szkoła na akordeon

C. Czerny – Wybór etiud na akordeon cz. I

W. Kulpowicz - Etiudy na akordeon cz. I

K. Wolf – 24 Etiudy na akordeon

Utwory polifoniczne i dawnych mistrzów

J. Mart – Dawne tańce i melodie

B. Dowlasz – Utwory polifoniczne

St. Galas – Utwory pedagogiczne

B. Dowlasz – W starym zamku

Sonatiny, suity, wariacje

K. Naklicki – Suita nr 5

K. Naklicki – Sonatina nr 1

Utwory różne

J. Fedyczkowski – Elementarz akordeonisty cz. II

J. Powroźniak – Skarbczyk akordeonisty

J. Kwiatkowski – Misiowe mrużanki

Muzyka użytkowa różnych narodów

Dowolne utwory wybrane przez nauczyciela opowiadające możliwościom technicznym i muzycznym ucznia.

III MATERIAŁ DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

1. Gamy do dwóch znaków chromatycznych:
 - durowe: C, G, D, F, B i mollowe: a, e, h, d, g melodyczne i harmoniczne w pozycji oktawy, równoległe, przez jedną oktawę
 - pasaże durowe i mollowe w przewrotach
 - trójdźwięki durowe i mollowe rozłożone, prawą ręką
2. Sześć ćwiczeń lub etiud.

3. Dwa utwory polifoniczne lub część utworu współczesnego cyklicznego.
4. Pięć utworów dowolnych z pozostałych działów.

IV Program egzaminu promocyjnego

Trzy utwory do wyboru:

- Ćwiczenie, etiuda lub utwór techniczny
- Utwór polifoniczny lub współczesny cykliczny
- Utwór cykliczny
- Utwór dowolny

Klasa IV cyklu sześcioletniego

I Zadania techniczno – wykonawcze

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu, umiejętność nazywania poszczególnych części akordeonu, poznanie roli poszczególnych elementów instrumentu w procesie powstawania dźwięku. Znajomość zasad konserwacji akordeonu.
2. Atakowanie i kończenie dźwięku:
 - palcami
 - techniką miechowo – palcową, miechem jednokierunkowym wartościami rytmicznymi do ćwierćnut włącznie każdą ręką oddzielnie i razem
3. Artykulacja:
 - doskonalenie wszystkich form legato pojedynczymi dźwiękami
 - wprowadzenie legato kciukiem na czarnych i białych klawiszach
 - doskonalenie dotychczas opanowanych form portato palcowego przy płynnym prowadzeniu miecha oraz portato miechowo – palcowego miechem jednokierunkowym wartościami rytmicznymi do ćwierćnut włącznie każdą ręką oddzielnie i razem
 - doskonalenie staccato palcowego
4. Frazowanie:
 - doskonalenie dotychczas opanowanych form frazowania oraz zaczynania i kończenia frazy
 - wprowadzenie do frazowania techniki jednokierunkowego miecha
5. Dynamika:
 - doskonalenie dynamiki płaszczyznowej (p - ff)
 - rozwijanie umiejętności crescendo i decrescendo.
6. Metrum i rytm:
 - takty proste i złożone dwu i trzymiarowe

- bardziej złożony podział rytmiczny
- doskonalenie trioli
- 7. Agogika:
 - tempa wolne
 - tempa umiarkowane
 - tempa umiarkowanie szybkie
 - doskonalenie zmian agogicznych *accelerando*, *ritenuto*
- 8. Technika palcowa:
 - prawa ręka:
 - doskonalenie ułożenia ręki przy grze w różnych rejestrach manuału dyskantowego
 - doskonalenie siły i samodzielności palców, a szczególnie palców 4 i 5
 - doskonalenie gam durowych i mollowych w obrębie całej skali dźwiękowej manuału dyskantowego
 - wprowadzenie gamy chromatycznej
 - wprowadzanie techniki repetycji pojedynczych dźwięków przy zastosowaniu różnorodnej aplikatury
 - doskonalenie techniki pasażowej w oparciu o trójdźwięk toniczny oraz czterodźwięk D7 i zmniejszony
 - wprowadzenie cichej zamiany palców
 - lewa ręka – MB i MA (manuały basowy i akordowy):
 - doskonalenie siły i samodzielności palców, a szczególnie 4 i 5
 - doskonalenie biegu palcowej w oparciu o gamy durowe i mollowe
 - wprowadzenie repetycji pojedynczych dźwięków na sąsiadujących ze sobą guzikach przy zastosowaniu różnorodnej aplikatury
 - doskonalenie techniki akompaniamentu przez zastosowanie różnorodnej aplikatury i rozszerzanie jej zakresu na funkcje poboczne
 - doskonalenie repetycji akordowej
 - lewa ręka – MM (manuał melodyczny):
 - wprowadzenie gry na MM, ułożenie ręki w oktawach małej i rozkreślnej
 - wprowadzanie gam: chromatycznej, durowej oraz mollowych - melodycznej i harmonicznej od I rzędu, w obrębie jednej oktawy
 - przekładanie palca 3 nad 4 i 5 oraz 4 nad 2
 - wprowadzenie techniki pasażowej w oparciu o trójdźwięk toniczny durowy i mollowy rozłożony od I rzędu oraz czterodźwięk rozłożony D7 od II rzędu i septymowy zmniejszony od III rzędu
 - wprowadzenie elementów prostego akompaniamentu
 - rozwijanie siły i samodzielności palców
 - wprowadzanie techniki repetycji pojedynczych dźwięków przy zastosowaniu różnorodnej aplikatury
 - prawa i lewa ręka razem – MD i MB (manuały dyskantowy i basowo - akordowy):
 - wyrabianie siły i samodzielności palców

- rozwijanie biegłości palcowej w oparciu o gamy durowe i mollowe w obrębie całej skali dźwiękowej instrumentu
- prawa i lewa ręka razem – MD i MM (manualy dyskantowy i melodyczny):
 - wyrabianie siły i samodzielności palców oraz biegłości palcowej w oparciu o gamy: chromatyczną, durową i mollowe w obrębie jednej oktawy
 - rozwijanie techniki pasażowej w oparciu o trójdźwięk toniczny durowy i mollowy oraz czterodźwięk D7 i septymowy zmniejszony (rozłożone) w obrębie dwóch oktaw
- 9. Czytanie a vista:
 - korzystanie z utworów zamieszczonych w materiale nauczania klas niższych
- 10. Rozwijanie wrażliwości na estetykę brzmienia.
- 11. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.
- 12. Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem - pokonywanie trudnych miejsc.
- 13. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.
- 14. Rozwijanie umiejętności koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Rozwijanie podstawowych elementów obycia estradowego.
- 15. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.
- 16. Jeżeli uczeń wykazuje zainteresowanie grą zespołową albo istnieje potrzeba ze strony szkoły, rozwijana jest umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego - unisono, duet, akordeonowe zespoły kameralne jednorodne lub mieszane, orkiestra akordeonowa, gra z akompaniamentem.

II Materiał do realizacji

Gamy i pasaże

MD i MB (manual dyskantowy i manual basowy):

1. Gamy: C, a, G, e, D, h, F, d, B, g, w pozycji oktawy, równolegle przez dwie oktawy.
2. Trójdźwięki toniczne rozłożone.
3. Pasaże toniczne w przewrotach.
4. Czterodźwięki D7 rozłożone równolegle.
5. Czterodźwięki septymowe zmniejszone rozłożone równolegle.
6. Kadencja w odpowiednich tonacjach w układzie skupionym.

MD i MM (manual dyskantowy i melodyczny):

1. Gamy: C, a, Es, c, A, fis, w pozycji oktawy, równolegle przez jedną oktawę.
2. Gama chromatyczna od I rzędu w pozycji oktawy równolegle.
3. Trójdźwięki toniczne durowe i mollowe od I rzędu.
4. Czterodźwięki D7 od II rzędu rozłożone równolegle.
5. Czterodźwięki septymowe zmniejszone od III rzędu rozłożone równolegle.
6. Kadencja w odpowiednich tonacjach w układzie skupionym.

Szkoły, etiudy

W. L. Puchnowski – Aplikatury na akordeon guzikowy

M. Hłond – Pogodne etiudy na akordeon

K. Naklicki – Etiudy dla młodzieży

G. Borsuk – Etiudy folklorystyczne

W. Kulpowicz – Szkoła na akordeon

C. Czerny – Wybór etiud na akordeon cz. I

J. Orzechowski – Etiudy na akordeon cz. III

K. Wolf – 24 Etiudy na akordeon

Utwory polifoniczne i dawnych mistrzów

J. S. Bach – Łatwe utwory

St. Galas – Utwory pedagogiczne

G. F. Haendel – Wybór utworów

J. Mart – Dawne tańce i melodie

E. Rosińska, R. Borysonek – Zbiór tańców z XVII i XVIII wieku

B. Dowłasz – Utwory polifoniczne

W. L. Puchnowski, K. Milczanowski, B. K. Przybylski – Muzyka dawnych mistrzów

Sonatiny, suity, wariacje

W. Bernau – Suita cygańska

W. Bernau - Sonatina G

J. Gąsior – Suita polacca

B. Górnik – Suita dziecięca nr 1

H. Zilcher – Wariacje F

J. Orzechowski – Wybrane sonatiny cz.I

J. Mądrawski – Wariacje

- K. Naklicki – Sonatina nr 1
- B. Dowlasz – Zabawy dziecięce
- B. Dowlasz – Trzy tańce polskie
- B. Dowlasz – Sonatina Piccola
- B. Dowlasz – Lato na wsi

Utwory różne

- J. Kwiatkowski – Misiowe mrużanki
- K. Naklicki – Utwory pedagogiczne
- K. Naklicki – Miniatury dla dzieci
- B. Dowlasz – Toccata
- B. K. Przybylski – Pory roku
- B. K. Przybylski – Bajki
- K. Olczak – Rząpielnik czyli szkicownik z Pomorza na akordeon

Muzyka użytkowa różnych narodów

Dowolne utwory wybrane przez nauczyciela opowiadające możliwościom technicznym i muzycznym ucznia.

III MATERIAŁ DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

Dział instrumentalny:

1. Gamy do dwóch znaków chromatycznych: C, a, G, e, D, h, F, d, B, g:
 - w pozycji oktawy, równoległe przez dwie oktawy
 - trójdźwięki rozłożone
 - pasaże toniczne w przewrotach
 - kadencja w układzie skupionym
2. Cztery ćwiczenia lub etiudy.
3. Dwa utwory polifoniczne lub część utworu współczesnego cyklicznego.
4. Jeden utwór cykliczny.
5. Dwa utwory dowolne.

IV Program egzaminu promocyjnego - dział instrumentalny

Cztery, minimum trzy utwory do wyboru:

- Ćwiczenie, etiuda lub utwór techniczny
- Utwór polifoniczny lub współczesny cykliczny
- Utwór cykliczny
- Utwór dowolny

Klasa V cyklu sześcioletniego

I Zadania techniczno – wykonawcze

1. Atakowanie i kończenie dźwięku:
 - doskonalenie wszystkich dotychczas poznanych form atakowania i kończenia dźwięku
2. Artykulacja:
 - doskonalenie wszystkich dotychczas poznanych form legato pojedynczymi dźwiękami
 - ześlizgiwanie się, legato kciukiem, łączenie interwałów
 - doskonalenie wszystkich dotychczas poznanych form portato
 - rozszerzenie techniki portato miechowo-palcowego miechem jednokierunkowym wartościami rytmicznymi do podziału ósemkowego włącznie
 - wprowadzenie non legato palcowego przy płynnym prowadzeniu miecha, każdą ręką oddzielnie i razem
 - doskonalenie staccato palcowego
3. Frazowanie:
 - doskonalenie wszystkich dotychczas poznanych form frazowania oraz zaczynania i kończenia frazy
4. Dynamika:
 - doskonalenie dynamiki płaszczyznowej (p – ff)
 - doskonalenie crescendo i decrescendo
 - wprowadzenie umiejętności akcentowania dźwięku każdą ręką oddzielnie i razem
5. Metrum i rytm:
 - takty regularne i nieregularne proste i złożone
 - wprowadzenie zagadnień polityrytmicznych – podział trójkowy, dwójkowy i odwrotnie
6. Agogika:
 - tempa wolne
 - tempa umiarkowane

- tempa umiarkowane szybkie
- accelerando, ritenuto.

7. Technika palcowa:

□ prawa ręka:

- doskonalenie ułożenia ręki przy grze w różnych rejestrach manuału dyskantowego
- doskonalenie siły i samodzielności palców, a szczególnie palców 4 i 5
- doskonalenie biegłości palcowej w oparciu o gamy durowe, mollowe i chromatyczne w obrębie całej skali dźwiękowej manuału dyskantowego
- doskonalenie techniki pasażowej w oparciu o trójdźwięki toniczne oraz czterodźwięki D7 i septymowe zmniejszone
- doskonalenie techniki repetycji dźwięków i techniki cichej zmiany palców
- wprowadzenie techniki zmian pozycji ręki – skoki pojedynczymi dźwiękami
- wprowadzanie ćwiczeń na rozwinięcie rozpiętości palców
- wprowadzenie techniki wykonywania ozdobników – przednutek krótkich, długich, zamiennych, toczków, mordentów i obiegników

□ lewa ręka MB i MA (manuały basowy i akordowy):

- doskonalenie siły i samodzielności palców, a szczególnie palców 4 i 5
- doskonalenie biegłości palcowej w oparciu o gamy durowe i mollowe
- doskonalenie repetycji dźwięków pojedynczych i akordów
- doskonalenie techniki akompaniamentu przez zastosowywanie różnorodnej aplikatury oraz zmian pozycyjnych ręki – skoki

□ lewa ręka – MM (manuał melodyczny):

- doskonalenie ułożenia ręki we wszystkich rejestrach manuału melodycznego
- doskonalenie siły i samodzielności palców w obrębie całej skali dźwiękowej manuału melodycznego
- doskonalenie biegłości palcowej w oparciu o gamy durowe mollowe i chromatyczną od I rzędu w obrębie całej skali dźwiękowej manuału melodycznego
- wprowadzenie gam durowych i mollowych od II rzędu w obrębie dwóch oktaw
- doskonalenie techniki pasażowej w oparciu o trójdźwięki i czterodźwięki rozłożone oraz w przewrotach od I, II i III rzędu w obrębie całej skali dźwiękowej manuału melodycznego
- wprowadzenie trójdźwięków durowych i mollowych od II rzędu, czterodźwięków D7 od III rzędu oraz septymowych zmniejszonych od I rzędu – rozłożonych i w przewrotach
- doskonalenie przekładania palców
- doskonalenie łatwych form akompaniamentu, repetycji pojedynczymi dźwiękami
- wprowadzenie ćwiczeń na rozwinięcie rozpiętości palców oraz zmian pozycyjnych ręki – skoki

- wprowadzenie techniki wykonywania ozdobników – przednutek krótkich, długich i zamiennych, toczków, mordentów i obiegników
- prawa i lewa ręka razem – MD i MB (manuały dyskantowy i basowo-akorodowy):
 - wyrabianie siły i samodzielności palców
 - rozwijanie biegłości palcowej w oparciu o gamy durowe i mollowe w obrębie całej skali dźwiękowej instrumentu
- prawa i lewa ręka razem – MD i MM (manuały dyskantowy i melodyczny):
 - doskonalenie siły i samodzielności palców
 - doskonalenie biegłości palcowej w oparciu o gamy: chromatyczną, durową i mollowe w obrębie całej skali dźwiękowej instrumentu
 - doskonalenie:
 - techniki pasażowej
 - techniki wykonywania ozdobników
 - techniki repetycji pojedynczych dźwięków
 - zmian pozycyjnych ręki – skoków

8. Czytanie a vista:

- korzystanie z utworów zamieszczonych w materiale nauczania klas niższych

9. Rozwijanie wrażliwości na estetykę brzmienia.

10. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, miechowanie, frazowanie, dynamika, interpretacja).

11. Rozwijanie umiejętności samodzielnej pracy nad utworem.

12. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.

13. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

14. Rozwijanie umiejętności koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Rozwijanie podstawowych elementów obycia estradowego.

15. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.

16. Jeżeli uczeń wykazuje zainteresowanie grą zespołową albo istnieje potrzeba ze strony szkoły, rozwijana jest umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego - unisono, duet, akordeonowe zespoły kameralne jednorodnie lub mieszane, orkiestra akordeonowa, gra z akompaniamentem.

II Materiał do realizacji

Gamy i pasaże

MD i MB (manuał dyskantowy i manuał basowy):

1. Gamy: C, a, G, e, D, h, A, fis, F, d, B, g, Es, c, w pozycji oktawy równoległe przez dwie oktawy.
2. Trójdźwięki toniczne rozłożone.
3. Pasaże toniczne w przewrotach.
4. Czterodźwięki D7 i zmniejszone rozłożone i w przewrotach, równoległe.
5. Kadencja w odpowiednich tonacjach w układzie skupionym.

MD i MM (manuał dyskantowy i melodyczny):

1. Gamy: E, cis, G, e, B, g oraz powtórzenie gam przegranych w klasie IV (C, a, Es, c, A, fis), w pozycji oktawy równoległe przez dwie oktawy.
2. Trójdźwięki i pasaże toniczne durowe i mollowe od II rzędu.
3. Czterodźwięki D7 od III rzędu rozłożone i w przewrotach.
4. Czterodźwięki septymowe zmniejszone od I rzędu rozłożone i w przewrotach.
5. Kadencja w odpowiednich tonacjach w układzie skupionym.

Szkoły, etiudy

W. L. Puchnowski – Aplikatury na akordeon guzikowy

M. Hłond – Pogodne etiudy na akordeon

K. Naklicki – Etiudy dla młodzieży

G. Borsuk – Etiudy folklorystyczne

C. Czerny – Wybór etiud na akordeon cz. II

J. Orzechowski – Etiudy na akordeon cz. II

J. Orzechowski – Etiudy na akordeon cz. III

K. Wolf – 24 Etiudy na akordeon

Utwory polifoniczne i dawnych mistrzów

J. S. Bach – Łatwe utwory

J. S. Bach – Wybrane utwory

G. F. Haendel – Wybór utworów

J. Mart – Dawne tańce i melodie

A. Hundziak – Chorał, Ćwiczenie chorałowe (Szkola miechowania)

J. Kolasiński – Preludium, Adagio (Szkola miechowania)

K. Roeseling – Ostinato

E. Rosińska, R. Borysonek – Zbiór tańców z XVII i XVIII wieku

B. Dowłasz – Utwory polifoniczne

W. L. Puchnowski, K. Milczanowski, B. K. Przybylski – Muzyka dawnych mistrzów

Sonatiny, suity, wariacje

J. Orzechowski – Wybrane sonatiny cz.I, II

W. Bernau – Suita cygańska

W. Bernau - Sonatina G

B. Dowłasz – Mało nas

B. Dowłasz – Mam chusteczkę

B. Dowłasz – Trzy tańce polskie

B. Dowłasz – Sonatina Piccola

J. Gąsior – Suita polacca

B. Górnik – Suita dziecięca nr 1

Ł. Woś – Suita dziecięca

J. Mądrawski – Suita dziecięca Nr 1

K. Naklicki – Sonatina nr 2

K. Olczak – Zimowa suita

K. Olczak – Letnia suita

Utwory różne

B. Dowłasz – Ballada

K. Olczak - Rondino

K. Naklicki – Utwory pedagogiczne

K. Naklicki – Miniatury dla dzieci

B. K. Przybylski – Pory roku

B. K. Przybylski – Bajki

B. Dowłasz – Toccata

K. Olczak – Rząpielnik czyli szkicownik z Pomorza na akordeon

B. K. Przybylski – Ostinato

B. K. Przybylski – Scherzino

Muzyka użytkowa różnych narodów

Dowolne utwory wybrane przez nauczyciela opowiadające możliwościom technicznym i muzycznym ucznia.

III MATERIAŁ DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

Dział instrumentalny:

1. Gamy do trzech znaków chromatycznych: C, a, G, e, D, h, A, fis, F, d, B, g, Es, c:
 - w pozycji oktawy równoległe przez dwie oktawy
 - trójdźwięki rozłożone
 - pasaże w przewrotach
 - kadencja w układzie skupionym
2. Cztery ćwiczenia lub etiudy.
 3. Dwa utwory polifoniczne lub część utworu współczesnego cyklicznego
4. Jeden utwór cykliczny
5. Dwa utwory dowolne

IV Program egzaminu promocyjnego - dział instrumentalny

Cztery, minimum trzy utwory do wyboru:

- Ćwiczenie, etiuda lub utwór techniczny
- Utwór polifoniczny lub współczesny cykliczny
- Utwór cykliczny
- Utwór dowolny

Klasa VI cyklu sześcioletniego

I Zadania techniczno – wykonawcze

1. Atakowanie i kończenie dźwięku:
 - doskonalenie wszystkich dotychczas poznanych form atakowania i kończenia dźwięku

2. Artykulacja:

- podsumowanie wszystkich dotychczas opanowanych form artykulacji palcowej oraz miechowo - palcowej:
 - legato
 - non legato
 - portato
 - staccato

3. Frazowanie:

- podsumowanie wszystkich dotychczas opanowanych form frazowania oraz zaczynania i kończenia frazy

4. Dynamika:

- podsumowanie wszystkich dotychczas opanowanych problemów dynamicznych:
 - dynamiki płaszczyznowej
 - crescendo, decrescendo
 - akcentu
 - stawiania dźwięku
 - wprowadzenie dynamiki subito piano i subito forte

5. Agogika:

- tempa wolne
- tempa umiarkowane
- tempa umiarkowanie szybkie
- pogłębianie umiejętności w zakresie zmiany temp

6. Technika palcowa:

- prawa ręka:
 - podsumowanie wszystkich dotychczas opanowanych zagadnień technicznych:
 - układu ręki
 - rozpiętości palców
 - siły i samodzielności poszczególnych palców
 - techniki repetycji dźwięku
 - techniki pasażowej
 - techniki wykonywania ozdobników
 - ogólnej biegłości palcowej pojedynczymi dźwiękami
 - zmian pozycyjnych ręki (skoki)
- lewa ręka MB i MA (manuały basowy i akordowy):
 - podsumowanie wszystkich dotychczas opanowanych zagadnień technicznych:
 - układu ręki
 - rozpiętości palców
 - siły i samodzielności poszczególnych palców
 - techniki repetycji pojedynczych dźwięków i akordów
 - techniki akompaniamentu
 - zmian pozycyjnych ręki (skoki)
 - ogólnej biegłości palcowej pojedynczymi dźwiękami
- lewa ręka – MM (manuał melodyczny):

- doskonalenie ułożenia ręki we wszystkich rejestrach manuału melodycznego
 - doskonalenie siły i samodzielności palców
 - doskonalenie biegłości palcowej w oparciu o gamy durowe, mollowe i chromatyczną od I i II rzędu
 - wprowadzania gam durowych, mollowych i chromatycznej od III rzędu
 - doskonalenie techniki pasażowej w oparciu o trójdźwięki i czterodźwięki rozłożone i w przewrotach od wszystkich rzędów
 - doskonalenie:
 - techniki akompaniamentu
 - techniki repetycji dźwięku
 - techniki wykonywania ozdobników
 - rozpiętości palców
 - techniki zmian pozycyjnych ręki - skoków
 - prawa i lewa ręka razem:
 - podsumowanie wszystkich zagadnień technicznych wspólnych dla manuałów dyskantowego, basowo – akordowego i melodycznego
7. Czytanie a vista:
- korzystanie z utworów zamieszczonych w materiale nauczania klas niższych
8. Doskonalenie wrażliwości na estetykę brzmienia.
9. Doskonalenie umiejętności:
- samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, miechowanie, frazowanie, dynamika, interpretacja)
 - samodzielnej pracy nad utworem
 - świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów
 - interpretacji utworu zgodne z jego budową formalną
 - koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu obycia estradowego.
 - dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.
 - gry w prostych formach muzykowania zespołowego

II Materiał do realizacji

Gamy i pasaże:

MD i MB (manuał dyskantowy i manuał basowy):

1. Gamy: C, a, G, e, D, h, A, fis, E, cis, F, d, B, g, Es, c, As, f, w pozycji oktawy, równolegle przez dwie oktawy.
2. Trójdźwięki toniczne rozłożone.
3. Pasaże toniczne w przewrotach.
4. Czterodźwięki D7 i septymowe zmniejszone rozłożone i w przewrotach, równolegle.
5. Kadencja w odpowiednich tonacjach w układzie skupionym.

MD i MM (manuał dyskantowy i melodyczny):

1. Gamy: D, h, F, d, As, f, H, gis oraz powtórzenie gam przegranych w klasie IV i V (C, a, Es, c, A, fis, E, cis, G, e, B, g), w pozycji oktawy równolegle przez dwie oktawy.
2. Trójdźwięki i pasaże toniczne durowe i mollowe od III rzędu.
3. Czterodźwięki i pasaże D7 od I rzędu rozłożone i w przewrotach.
4. Czterodźwięki septymowe zmniejszone od II rzędu rozłożone i w przewrotach.
5. Kadencja w odpowiednich tonacjach w układzie skupionym.

Szkoły, etiudy

W. L. Puchnowski – Aplikatury na akordeon guzikowy

M. Hłond – Pogodne etiudy na akordeon

K. Naklicki – Etiudy dla młodzieży

G. Borsuk – Etiudy folklorystyczne

C. Czerny – Wybór etiud na akordeon cz. II

C. Czerny – Wybór etiud na akordeon cz. III

I. Havlicek – Prednesowe etiudy

Utwory polifoniczne i dawnych mistrzów

J. S. Bach – Łatwe utwory

J. S. Bach – Wybrane utwory

E. Cambieri – Preludium i Toccata z Tryptyku

G. F. Haendel – Wybór utworów

H. Hermann – Toccata

J. Kolasiński – Fughetta, Andantino (Skoła miechowania)

W. L. Puchnowski, K. Milczanowski, B. K. Przybylski – Muzyka dawnych mistrzów

Sonatiny, suity, wariacje

J. Orzechowski – Wybrane sonatiny cz. I, II

B. Dowłasz – Mało nas

B. Dowlasz – Mam chusteczkę
B. Dowlasz – Zła zima
B. Dowlasz – Concertino
B. Dowlasz – Cztery rytmy folklorystyczne
W. Bernau - Sonatina C
M. Niziurski – Sonatina Piccola
C. Mahr – Concertino in G
H. Lang – Schneider Variationen
B. K. Przybylski – Piotruś idzie do szkoły
B. K. Przybylski – Śpiący niedźwiedź
K. Naklicki – Sonatina nr 3
M. Niziurski – Sonatina Nr 1
M. Niziurski – Suita chińska
K. Olczak – Zimowa suita
K. Olczak – Letnia suita
Ł. Woś – Mała suita

Utwory różne

K. Naklicki – Utwory pedagogiczne
K. Naklicki – Miniatury dla dzieci
B. Dowlasz – Ballada
B. Dowlasz – Tańce robotów
A. Tuchowski – Ballada Nr 2
A. Tuchowski – Jazz toccata
P. Frosini – Olive Blossoms
K. Olczak - Rondino

K. Olczak – Rząpielnik czyli szkicownik z Pomorza na akordeon

B. K. Przybylski – Ostinato

B. K. Przybylski – Scherzino

B. K. Przybylski – Tancerka z porcelany

Muzyka użytkowa różnych narodów

Dowolne utwory wybrane przez nauczyciela opowiadające możliwościom technicznym i muzycznym ucznia.

III MATERIAŁ DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

Dział instrumentalny:

1. Gamy do czterech znaków chromatycznych: C, a, G, e, D, h, A, fis, E, cis, F, d, B, g, Es, c, As, f:
 - równoległe przez dwie oktawy
 - trójdźwięki toniczne rozłożone
 - pasaże toniczne w przewrotach
 - kadencja w układzie skupionym
2. Dwie etiudy
3. Dwa utwory polifoniczne lub część utworu współczesnego cyklicznego
4. Utwór cykliczny
5. Dwa utwory dowolne

IV Program egzaminu końcowego – dział instrumentalny

Cztery, minimum trzy utwory do wyboru:

- Ćwiczenie, etiuda lub utwór techniczny
- Utwór polifoniczny lub współczesny cykliczny
- Utwór cykliczny
- Utwór dowolny

Klasa I cyklu czteroletniego

I Zadania techniczno – wykonawcze

1. Podstawowe wiadomości na temat budowy, właściwej eksploatacji i konserwacji akordeonu.
2. Prawidłowa postawa podczas gry, właściwe trzymanie akordeonu, prawidłowe ułożenie prawej i lewej ręki.
3. Nauka notacji muzycznej:
 - dźwięki w kluczu wiolinowym i basowym
 - wartości rytmiczne nut i pauz
 - rola znaków chromatycznych – krzyżyk, bemol, kasownik
4. Atakowanie i kończenie dźwięku:
 - palcami przy płynnym prowadzeniu miecha każdą ręką oddzielnie i razem
 - przygotowanie atakowania i kończenia dźwięku techniką miechowo - palcową miechem jednokierunkowym, oddzielnie każdą ręką i razem
5. Artykulacja:
 - legato: miechowe, palcowe i miechowo - palcowe pojedynczymi dźwiękami każdą ręką oddzielnie i razem
 - portato lewą ręką:
 - pojedynczymi dźwiękami
 - akordami
 - pojedynczymi dźwiękami i akordami łącznie, w formie akompaniamentu, na tle legato palcowego w prawej ręce
 - wprowadzenie portato palcowego prawą ręką przy płynnym prowadzeniu miecha
6. Frazowanie:
 - palcami przy płynnym prowadzeniu miecha oraz miechem zmiennym
 - miękkie zaczynanie i kończenie frazy każdą ręką oddzielnie i razem
7. Dynamika:
 - płaszczyznowa (p - f), wytrzymywanie równego natężenia dźwięku:
 - prawą ręką – pojedynczych dźwięków
 - lewą ręką - pojedynczych dźwięków, akordów, pojedynczych dźwięków i akordów
 - razem - pojedynczych dźwięków, pojedynczych dźwięków z akordami oraz basem i akordem łącznie

8. Metrum i rytm:

- takty proste dwu i trzymiarowe, takt złożony cztermiarowy
- podział wartości do szesnastek włącznie

9. Agogika:

- tempa wolne
- tempa umiarkowane

10. Technika palcowa:

- prawa ręka:
 - ułożenie ręki, wyrabianie siły i samodzielności wszystkich palców w obrębie kwinty w różnych rejestrach manuału dyskantowego
 - rozwinięcie ruchliwości palcowej w obrębie oktawy w oparciu o gamę durową
 - przygotowanie techniki pasażowej w obrębie oktawy w oparciu o trójdźwięk toniczny durowy i mollowy w obrębie jednej oktawy
 - wprowadzenie podkładania palca 1 pod palcami 2 i 3 oraz przekładanie palców 2 i 3 nad palcem 1
 - wprowadzenie podkładania 1 palca pod 4 oraz przekładania 4 palca nad 1
- lewa ręka:
 - ułożenie ręki w pozycji C, F, G, D, B, wyrabianie siły i samodzielności wszystkich palców w oparciu o gamę durową, opanowanie gry na dźwiękach
 - wprowadzenie akordu tonicznego durowego C, F, G, D, B, oraz mollowego a, e, d, g
 - wprowadzenie techniki akompaniamentu i związanej z nią repetycji akordowej, zastosowanie różnorodnej aplikatury
 - wprowadzenie akordu D7 (dominant – septymowego)

11. Rozwijanie umiejętności koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Przystwojenie podstawowych elementów obycia estradowego.

12. Rozwijanie wrażliwości na estetykę brzmienia.

II Materiał do realizacji

Gamy i trójdźwięki

Gamy do dwóch znaków chromatycznych:

- durowe: C, G, D, F, B w pozycji oktawy razem, równoległe, przez jedną oktawę
- trójdźwięk durowy prawą ręką

- molłowe: a, e, h, d, g: melodyczna i harmoniczna prawą ręką, przez jedną oktawę
- trójdźwięk molłowy prawą ręką

Szkoły, etiudy

D. Kownacki, O. Strelc – Podróże z akordeonem

W. L. Puchnowski – Aplikatury na akordeon guzikowy

M. Hłond – Pogodne etiudy na akordeon

W. Kulpowicz – Szkoła na akordeon

C. Czerny – Wybór etiud na akordeon cz. I

W. Kulpowicz - Etiudy na akordeon cz. I

Utwory różne

J. Fedyczkowski – Abecadło akordeonisty

J. Fedyczkowski – Elementarz akordeonisty cz. I

J. Powroźniak – Skarbczyk akordeonisty

J. Kwiatkowski – Misiowe mrućzanki

Muzyka użytkowa różnych narodów

Dowolne utwory wybrane przez nauczyciela opowiadające możliwościom technicznym i muzycznym ucznia.

III MATERIAŁ DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

1. Gamy do jednego znaku chromatycznego:
 - durowe: C, F w pozycji oktawy razem, równolegle, przez jedną oktawę
 - trójdźwięk durowy prawą ręką
 - molłowe a, d: melodyczna i harmoniczna prawą ręką, przez jedną oktawę
 - trójdźwięk molłowy prawą ręką
2. Zestaw ćwiczeń technicznych i artykulacyjno – miechowych wykazujących opanowanie problematyki muzycznej i technicznej przewidzianej programem dla klasy pierwszej (minimum piętnaście ćwiczeń lub etiud).
3. Piętnaście utworów z pozostałych działów.

Klasa II cyklu czteroletniego

I Zadania techniczno – wykonawcze

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu, umiejętność nazywania poszczególnych części akordeonu, poznanie roli poszczególnych elementów instrumentu w procesie powstawania dźwięku. Znajomość zasad konserwacji akordeonu.
2. Atakowanie i kończenie dźwięku:
 - palcami, przy płynnym prowadzeniu miecha
 - wprowadzenie atakowania i kończenia dźwięku do ćwierćnut włącznie techniką miechowo - palcową miechem jednokierunkowym każdą ręką oddzielnie i razem
3. Artykulacja:
 - doskonalenia form artykulacji legato palcowego i miechowo - palcowego każdą ręką oddzielnie i razem
 - doskonalenia form portato palcowego
 - wprowadzenie portato miechowo – palcowego każdą ręką oddzielnie i razem
 - wprowadzenie staccato palcowego prawej i lewej ręki
 - wprowadzenie legato kciukiem na czarnych i białych klawiszach
4. Frazowanie:
 - palcami przy płynnym prowadzeniu miecha oraz miechem zmiennym
 - miękkie zaczynanie i kończenie frazy każdą ręką oddzielnie i razem
 - wprowadzenie do frazowania techniki jednokierunkowego miecha
5. Dynamika:
 - płaszczyznowa (p - f), wytrzymywanie równego natężenia dźwięku
 - wprowadzenie crescendo i decrescenda każdą ręką oddzielnie i razem
6. Metrum i rytm:
 - takty proste i złożone dwu i trzymiarowe
 - bardziej złożony podział rytmiczny
 - triole
7. Agogika:
 - tempa wolne
 - tempa umiarkowane
 - tempa umiarkowanie szybkie
 - zmiany agogiczne w czasie gry – accellerando, ritenuto
8. Technika palcowa:
 - prawa ręka:
 - doskonalenie ułożenia ręki przy grze w różnych rejestrach manuału dyskantowego
 - doskonalenie siły i samodzielności palców, a szczególnie palców 4 i 5

- doskonalenie gam durowych i mollowych w obrębie całej skali dźwiękowej manuału dyskantowego
- doskonalenie techniki pasażowej w oparciu o trójdźwięk toniczny rozłożony, pasaż toniczny w przewrotach oraz czterodźwięk D7 i zmniejszony
- doskonalenie podkładania i przekładania palców w różnych pozycjach i rejestrach manuału dyskantowego
- wprowadzenie gamy chromatycznej
- wprowadzenie cichej zamiany palców
- lewa ręka – MB i MA (manuały basowy i akordowy):
 - doskonalenie gry lewą ręką w różnych pozycjach manuału basowego
 - doskonalenie gamy durowej
 - wprowadzenie gam mollowych: melodycznej i harmonicznej
 - doskonalenie gry w oparciu o akordy: durowy, mollowy i septymowy
 - doskonalenie techniki repetycji akordów
 - doskonalenie techniki akompaniamentu przez zastosowanie różnorodnej aplikatury i rozszerzanie jej zakresu na funkcje poboczne
- lewa ręka – MM (manuał melodyczny):
 - wprowadzenie gry na MM, ułożenie ręki w oktawach małej i rozkreślnej
 - wprowadzanie gam: chromatycznej, durowej oraz mollowych - melodycznej i harmonicznej od I rzędu, w obrębie jednej oktawy
 - przekładanie palca 3 nad 4 i 5 oraz 4 nad 2
 - wprowadzenie techniki pasażowej w oparciu o trójdźwięk toniczny durowy i mollowy rozłożony od I rzędu oraz czterodźwięk rozłożony D7 od II rzędu i septymowy zmniejszony od III rzędu
 - wprowadzenie elementów prostego akompaniamentu
 - rozwijanie siły i samodzielności palców
 - wprowadzanie techniki repetycji pojedynczych dźwięków przy zastosowaniu różnorodnej aplikatury
- prawa i lewa ręka razem – MD i MB (manuały dyskantowy i basowo - akordowy):
 - rozwijanie biegłości palcowej pojedynczymi dźwiękami w oparciu o gamy durowe i mollowe w obrębie całej skali dźwiękowej instrumentu
- prawa i lewa ręka razem – MD i MM (manuały dyskantowy i melodyczny):
 - wyrabianie siły i samodzielności palców oraz biegłości palcowej w oparciu o gamy: chromatyczną, durową i mollowe w obrębie jednej oktawy
 - rozwijanie techniki pasażowej w oparciu o trójdźwięk toniczny durowy i mollowy oraz czterodźwięk D7 i septymowy zmniejszony (rozłożone) w obrębie dwóch oktaw

9. Czytanie a vista:

- korzystanie z utworów zamieszczonych w materiale nauczania klas niższych

10. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.

11. Umiejętność samodzielnej pracy nad utworem - pokonywanie trudnych miejsc.
12. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.
13. Rozwijanie umiejętności koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego.
14. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.
15. Rozwijanie wrażliwości na estetykę brzmienia.

II Materiał do realizacji

Gamy i pasaże

MD i MB (manuał dyskantowy i manuał basowy):

1. Gamy: C, a, G, e, D, h, A, fis, F, d, B, g, Es, c w pozycji oktawy razem, równolegle przez dwie oktawy.
2. Trójdźwięki toniczne rozłożone.
3. Pasaże toniczne w przewrotach.
4. Czterodźwięki D7 rozłożone równolegle.
5. Czterodźwięki septymowe zmniejszone rozłożone równolegle.
6. Kadencja w odpowiednich tonacjach w układzie skupionym.

MD i MM (manuał dyskantowy i melodyczny):

1. Gamy: C, a, Es, c, A, fis, w pozycji oktawy razem, równolegle przez jedną oktawę.
2. Gama chromatyczna od I rzędu w pozycji oktawy razem, równolegle.
3. Trójdźwięki toniczne durowe i mollowe od I rzędu.
4. Czterodźwięki D7 od II rzędu rozłożone równolegle.
5. Czterodźwięki septymowe zmniejszone od III rzędu rozłożone równolegle.
6. Kadencja w odpowiednich tonacjach w układzie skupionym.

Szkoły, etiudy

W. L. Puchnowski – Aplikatury na akordeon guzikowy

M. Hłond – Pogodne etiudy na akordeon

K. Naklicki – Etiudy dla młodzieży

G. Borsuk – Etiudy folklorystyczne

W. Kulpowicz – Szkoła na akordeon

C. Czerny – Wybór etiud na akordeon cz. I

W. Kulpowicz - Etiudy na akordeon cz. I

J. Orzechowski – Etiudy na akordeon cz. III

K. Wolf – 24 Etiudy na akordeon

Utwory polifoniczne i dawnych mistrzów

J. Mart – Dawne tańce i melodie

E. Rosińska, R. Borysonek – Zbiór tańców z XVII i XVIII wieku

B. Dowłasz – Utwory polifoniczne

B. Dowłasz – W starym zamku

St. Galas – Utwory pedagogiczne

J. S. Bach – Łatwe utwory

G. F. Haendel – Wybór utworów

W. L. Puchnowski, K. Milczanowski, B. K. Przybylski – Muzyka dawnych mistrzów

Sonatiny, suity, wariacje

W. Bernau – Suita cygańska

W. Bernau - Sonatina G

H. Zilcher – Wariacje F

J. Gąsior – Suita polacca

B. Górnik – Suita dziecięca nr 1

J. Orzechowski – Wybrane sonatiny cz.I

J. Mądrowski – Wariacje

K. Naklicki – Sonatina nr 1

K. Naklicki – Suita nr 5

B. Dowłasz – Zabawy dziecięce

B. Dowłasz – Lato na wsi

Utwory różne

J. Fedyczkowski – Elementarz akordeonisty cz. II

J. Powroźniak – Skarbczyk akordeonisty

- J. Kwiatkowski – Misiowe mrużanki
- K. Naklicki – Utwory pedagogiczne
- K. Naklicki – Miniatury dla dzieci
- B. Dowłasz – Toccata
- B. K. Przybylski – Pory roku
- B. K. Przybylski – Bajki
- K. Olczak – Rząpielnik czyli szkicownik z Pomorza na akordeon

Muzyka użytkowa różnych narodów

Dowolne utwory wybrane przez nauczyciela opowiadające możliwościom technicznym i muzycznym ucznia.

III MATERIAŁ DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

Dział instrumentalny:

1. Gamy do dwóch znaków chromatycznych: C, a, G, e, D, h, F, d, B, g:
 - w pozycji oktawy, równoległe przez dwie oktawy
 - trójdźwięki rozłożone
 - pasaże toniczne w przewrotach
 - kadencja w układzie skupionym
2. Cztery ćwiczenia lub etiudy.
3. Dwa utwory polifoniczne lub część utworu współczesnego cyklicznego.
4. Jeden utwór cykliczny.
5. Dwa utwory dowolne.

IV Program egzaminu promocyjnego - dział instrumentalny

Cztery, minimum trzy utwory do wyboru:

- Ćwiczenie, etiuda lub utwór techniczny
- Utwór polifoniczny lub współczesny cykliczny
- Utwór cykliczny
- Utwór dowolny

Klasa III cyklu czteroletniego

I Zadania techniczno – wykonawcze

1. Atakowanie i kończenie dźwięku:
 - doskonalenie wszystkich dotychczas poznanych form atakowania i kończenia dźwięku
2. Artykulacja:
 - doskonalenie wszystkich dotychczas poznanych form legato pojedynczymi dźwiękami
 - ześlizgiwanie się, legato kciukiem, łączenie interwałów
 - doskonalenie wszystkich dotychczas poznanych form portato
 - rozszerzenie techniki portato miechowo - palcowego miechem jednokierunkowym wartościami rytmicznymi do podziału ósemkowego włącznie
 - wprowadzenie non legato palcowego przy płynnym prowadzeniu miecha, każdą ręką oddzielnie i razem
 - doskonalenie staccato palcowego
3. Frazowanie:
 - doskonalenie wszystkich dotychczas poznanych form frazowania oraz zaczynania i kończenie frazy
4. Dynamika:
 - doskonalenie dynamiki płaszczyznowej (p – ff)
 - doskonalenie crescendo i decrescendo
 - wprowadzenie umiejętności akcentowania dźwięku każdą ręką oddzielnie i razem
5. Metrum i rytm:
 - takty regularne i nieregularne proste i złożone
 - wprowadzenie zagadnień polirytmicznych – podział trójkowy, dwójkowy i odwrotnie
6. Agogika:
 - tempa wolne
 - tempa umiarkowane
 - tempa umiarkowane szybkie
 - accelerando, ritenuto.
7. Technika palcowa:
 - prawa ręka:
 - doskonalenie ułożenia ręki przy grze w różnych rejestrach manuału dyskantowego
 - doskonalenie siły i samodzielności palców, a szczególnie palców 4 i 5
 - doskonalenie biegłości palcowej w oparciu o gamy durowe, mollowe i chromatyczne w obrębie całej skali dźwiękowej manuału dyskantowego
 - doskonalenie techniki pasażowej w oparciu o trójdźwięki toniczne oraz czterodźwięki D7 i septymowe zmniejszone

- doskonalenie techniki repetycji dźwięków i techniki cichej zmiany palców
- wprowadzenie techniki zmian pozycji ręki – skoki pojedynczymi dźwiękami
- wprowadzanie ćwiczeń na rozwinięcie rozpiętości palców
- wprowadzenie techniki wykonywania ozdobników – przednutek krótkich, długich, zamiennych, toczków, mordentów i obiegników
- lewa ręka MB i MA (manuały basowy i akordowy):
 - doskonalenie siły i samodzielności palców, a szczególnie palców 4 i 5
 - doskonalenie biegłości palcowej w oparciu o gamy durowe i mollowe
 - doskonalenie repetycji dźwięków pojedynczych i akordów
 - doskonalenie techniki akompaniamentu przez zastosowywanie różnorodnej aplikatury oraz zmian pozycyjnych ręki – skoki
- lewa ręka – MM (manuał melodyczny):
 - doskonalenie ułożenia ręki we wszystkich rejestrach manuału melodycznego
 - doskonalenie siły i samodzielności palców w obrębie całej skali dźwiękowej manuału melodycznego
 - doskonalenie biegłości palcowej w oparciu o gamy durowe mollowe i chromatyczną od I rzędu w obrębie całej skali dźwiękowej manuału melodycznego
 - wprowadzenie gam durowych i mollowych od II rzędu w obrębie dwóch oktaw
 - doskonalenie techniki pasażowej w oparciu o trójdźwięki i czterodźwięki rozłożone oraz w przewrotach od I, II i III rzędu w obrębie całej skali dźwiękowej manuału melodycznego
 - wprowadzenie trójdźwięków durowych i mollowych od II rzędu, czterodźwięków D7 od III rzędu oraz septymowych zmniejszonych od I rzędu – rozłożonych i w przewrotach
 - doskonalenie przekładania palców
 - doskonalenie łatwych form akompaniamentu, repetycji pojedynczymi dźwiękami
 - wprowadzenie ćwiczeń na rozwinięcie rozpiętości palców oraz zmian pozycyjnych ręki – skoki
 - wprowadzenie techniki wykonywania ozdobników – przednutek krótkich, długich i zamiennych, toczków, mordentów i obiegników
- prawa i lewa ręka razem – MD i MB (manuały dyskantowy i basowo-akordowy):
 - wyrabianie siły i samodzielności palców
 - rozwijanie biegłości palcowej w oparciu o gamy durowe i mollowe w obrębie całej skali dźwiękowej instrumentu
- prawa i lewa ręka razem – MD i MM (manuały dyskantowy i melodyczny):
 - doskonalenie siły i samodzielności palców
 - doskonalenie biegłości palcowej w oparciu o gamy: chromatyczną, durową i mollowe w obrębie całej skali dźwiękowej instrumentu
 - doskonalenie:

- techniki pasażowej
 - techniki wykonywania ozdobników
 - techniki repetycji pojedynczych dźwięków
 - zmian pozycyjnych ręki – skoków
8. Czytanie a vista:
 - korzystanie z utworów zamieszczonych w materiale nauczania klas niższych
 9. Rozwijanie wrażliwości na estetykę brzmienia.
 10. Umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, miechowanie, frazowanie, dynamika, interpretacja).
 11. Rozwijanie umiejętności samodzielnej pracy nad utworem.
 12. Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.
 13. Interpretowanie utworu zgodne z jego budową formalną.
 14. Rozwijanie umiejętności koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Rozwijanie podstawowych elementów obycia estradowego.
 15. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.
 16. Jeżeli uczeń wykazuje zainteresowanie grą zespołową albo istnieje potrzeba ze strony szkoły, rozwijana jest umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego - unisono, duet, akordeonowe zespoły kameralne jednorodne lub mieszane, orkiestra akordeonowa, gra z akompaniamentem.

II Materiał do realizacji

Gamy i pasaże

MD i MB (manuał dyskantowy i manuał basowy):

1. Gamy: C, a, G, e, D, h, A, fis, F, d, B, g, Es, c, w pozycji oktawy równolegle przez dwie oktawy.
2. Trójdźwięki toniczne rozłożone.
3. Pasaże toniczne w przewrotach.
4. Czterodźwięki D7 i zmniejszone rozłożone i w przewrotach, równolegle.
5. Kadencja w odpowiednich tonacjach w układzie skupionym.

MD i MM (manuał dyskantowy i melodyczny):

1. Gamy: E, cis, G, e, B, g oraz powtórzenie gam przegranych w klasie II (C, a, Es, c, A, fis), w pozycji oktawy równolegle przez dwie oktawy
2. Trójdźwięki i pasaże toniczne durowe i mollowe od II rzędu
3. Czterodźwięki D7 od III rzędu rozłożone i w przewrotach
4. Czterodźwięki septymowe zmniejszone od I rzędu rozłożone i w przewrotach
5. Kadencja w odpowiednich tonacjach w układzie skupionym.

Szkoły, etiudy

W. L. Puchnowski – Aplikatury na akordeon guzikowy

M. Hłond – Pogodne etiudy na akordeon

K. Naklicki – Etiudy dla młodzieży

G. Borsuk – Etiudy folklorystyczne

C. Czerny – Wybór etiud na akordeon cz. II

J. Orzechowski – Etiudy na akordeon cz. II

J. Orzechowski – Etiudy na akordeon cz. III

K. Wolf – 24 Etiudy na akordeon

Utwory polifoniczne i dawnych mistrzów

J. S. Bach – Łatwe utwory

J. S. Bach – Wybrane utwory

G. F. Haendel – Wybór utworów

J. Mart – Dawne tańce i melodie

A. Hundziak – Chorał, Ćwiczenie chorałowe (Szkoła miechowania)

J. Kolasiński – Preludium, Adagio (Szkoła miechowania)

K. Roeseling – Ostinato

E. Rosińska, R. Borysonek – Zbiór tańców z XVII i XVIII wieku

B. Dowłasz – Utwory polifoniczne

W. L. Puchnowski, K. Milczanowski, B. K. Przybylski – Muzyka dawnych mistrzów

Sonatiny, suity, wariacje

J. Orzechowski – Wybrane sonatiny cz. I, II

W. Bernau – Suita cygańska

W. Bernau - Sonatina G

J. Gąsior – Suita polacca

- B. Górnik – Suita dziecięca nr 1
- B. Dowłasz – Mało nas
- B. Dowłasz – Mam chusteczkę
- Ł. Woś – Suita dziecięca
- J. Mądrawski – Suita dziecięca Nr 1
- K. Naklicki – Sonatina nr 2
- B. Dowłasz – Zabawy dziecięce
- B. Dowłasz – Trzy tańce polskie
- B. Dowłasz – Sonatina Piccola
- K. Olczak – Zimowa suita
- K. Olczak – Letnia suita

Utwory różne

- B. Dowłasz – Ballada
- K. Olczak - Rondino
- K. Naklicki – Utwory pedagogiczne
- K. Naklicki – Miniatury dla dzieci
- B. K. Przybylski – Pory roku
- B. K. Przybylski – Bajki
- B. Dowłasz – Toccata
- K. Olczak – Rząpielnik czyli szkicownik z Pomorza na akordeon
- B. K. Przybylski – Ostinato
- B. K. Przybylski – Scherzino

Muzyka użytkowa różnych narodów

Dowolne utwory wybrane przez nauczyciela opowiadające możliwościom technicznym i muzycznym ucznia.

III MATERIAŁ DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

Dział instrumentalny:

1. Gamy do trzech znaków chromatycznych: C, a, G, e, D, h, A, fis, F, d, B, g, Es, c:
 - w pozycji oktawy równoległe przez dwie oktawy
 - trójdźwięki rozłożone
 - pasaże w przewrotach
 - kadencja w układzie skupionym
6. Cztery ćwiczenia lub etiudy.
7. Dwa utwory polifoniczne lub część utworu współczesnego cyklicznego
8. Jeden utwór cykliczny
9. Dwa utwory dowolne

IV Program egzaminu promocyjnego - dział instrumentalny

Cztery, minimum trzy utwory do wyboru:

- Ćwiczenie, etiuda lub utwór techniczny
- Utwór polifoniczny lub współczesny cykliczny
- Utwór cykliczny
- Utwór dowolny

Klasa IV cyklu czteroletniego

I Zadania techniczno – wykonawcze

1. Atakowanie i kończenie dźwięku:
 - doskonalenie wszystkich dotychczas poznanych form atakowania i kończenia dźwięku
2. Artykulacja:
 - podsumowanie wszystkich dotychczas opanowanych form artykulacji palcowej oraz miechowo - palcowej:
 - legato
 - non legato
 - portato
 - staccato

3. Frazowanie:

- podsumowanie wszystkich dotychczas opanowanych form frazowania oraz zaczynania i kończenia frazy

4. Dynamika:

- podsumowanie wszystkich dotychczas opanowanych problemów dynamicznych:

- dynamiki płaszczyznowej
- crescendo, decrescendo
- akcentu
- stawiania dźwięku
- wprowadzenie dynamiki subito piano i subito forte

5. Agogika:

- tempa wolne
- tempa umiarkowane
- tempa umiarkowanie szybkie
- pogłębianie umiejętności w zakresie zmiany temp

6. Technika palcowa:

- prawa ręka:

- podsumowanie wszystkich dotychczas opanowanych zagadnień technicznych:
- układu ręki
- rozpiętości palców
- siły i samodzielności poszczególnych palców
- techniki repetycji dźwięku
- techniki pasażowej
- techniki wykonywania ozdobników
- ogólnej biegłości palcowej pojedynczymi dźwiękami
- zmian pozycyjnych ręki (skoki)

- lewa ręka MB i MA (manuały basowy i akordowy):

- podsumowanie wszystkich dotychczas opanowanych zagadnień technicznych:
- układu ręki
- rozpiętości palców
- siły i samodzielności poszczególnych palców
- techniki repetycji pojedynczych dźwięków i akordów
- techniki akompaniamentu
- zmian pozycyjnych ręki (skoki)
- ogólnej biegłości palcowej pojedynczymi dźwiękami

- lewa ręka – MM (manuał melodyczny):

- doskonalenie ułożenia ręki we wszystkich rejestrach manuału melodycznego
- doskonalenie siły i samodzielności palców
- doskonalenie biegłości palcowej w oparciu o gamy durowe, mollowe i chromatyczną od I i II rzędu
- wprowadzania gam durowych, mollowych i chromatycznej od III rzędu

- doskonalenie techniki pasażowej w oparciu o trójdźwięki i czterodźwięki rozłożone i w przewrotach od wszystkich rzędów
- doskonalenie:
 - techniki akompaniamentu
 - techniki repetycji dźwięku
 - techniki wykonywania ozdobników
 - rozpiętości palców
 - techniki zmian pozycyjnych ręki - skoków
- prawa i lewa ręka razem:
 - podsumowanie wszystkich zagadnień technicznych wspólnych dla manualów dyskantowego, basowo – akordowego i melodycznego
- 7. Czytanie a vista:
 - korzystanie z utworów zamieszczonych w materiale nauczania klas niższych
- 8. Doskonalenie wrażliwości na estetykę brzmienia.
- 9. Doskonalenie umiejętności:
 - samodzielnego opracowania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, miechowanie, frazowanie, dynamika, interpretacja)
 - samodzielnej pracy nad utworem
 - świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów
 - interpretacji utworu zgodne z jego budową formalną
 - koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu
 - obycia estradowego.
 - dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.
 - gry w prostych formach muzykowania zespołowego

II Materiał do realizacji

Gamy i pasaże:

MD i MB (manual dyskantowy i manual basowy):

1. Gamy: C, a, G, e, D, h, A, fis, E, cis, F, d, B, g, Es, c, As, f, w pozycji oktawy, równolegle przez dwie oktawy.
2. Trójdźwięki toniczne rozłożone.
3. Pasaże toniczne w przewrotach.
4. Czterodźwięki D7 i septymowe zmniejszone rozłożone i w przewrotach, równolegle.
5. Kadencja w odpowiednich tonacjach w układzie skupionym.

MD i MM (manual dyskantowy i melodyczny):

1. Gamy: D, h, F, d, As, f, H, gis oraz powtórzenie gam przegranych w klasie II i III (C, a, Es, c, A, fis, E, cis, G, e, B, g), w pozycji oktawy równolegle przez dwie oktawy.
2. Trójdźwięki i pasaże toniczne durowe i mollowe od III rzędu.

3. Czterodźwięki i pasaże D7 od I rzędu rozłożone i w przewrotach.
4. Czterodźwięki septymowe zmniejszone od II rzędu rozłożone i w przewrotach.
5. Kadencja w odpowiednich tonacjach w układzie skupionym.

Szkoły, etiudy

- W. L. Puchnowski – Aplikatury na akordeon guzikowy
- M. Hłond – Pogodne etiudy na akordeon
- K. Naklicki – Etiudy dla młodzieży
- G. Borsuk – Etiudy folklorystyczne
- C. Czerny – Wybór etiud na akordeon cz. II
- C. Czerny – Wybór etiud na akordeon cz. III
- I. Havlicek – Prednesowe etiudy

Utwory polifoniczne i dawnych mistrzów

- J. S. Bach – Łatwe utwory
- J. S. Bach – Wybrane utwory
- G. F. Haendel – Wybór utworów
- E. Cambieri – Preludium i Toccata z Tryptyku
- H. Hermann – Toccata
- J. Kolasiński – Fughetta, Andantino (Szkoła miechowania)
- E. Rosińska, R. Borysonek – Zbiór tańców z XVII i XVIII wieku
- B. Dowłasz – Utwory polifoniczne
- W. L. Puchnowski, K. Milczanowski, B. K. Przybylski – Muzyka dawnych mistrzów

Sonatiny, suity, wariacje

- J. Orzechowski – Wybrane sonatiny cz. I, II
- B. Dowłasz – Mało nas
- B. Dowłasz – Mam chusteczkę

B. Dowłasz – Zła zima
B. Dowłasz – Concertino
B. Dowłasz – Cztery rytmy folklorystyczne
K. Naklicki – Sonatina nr 3
M. Niziurski – Sonatina Piccola
W. Bernau - Sonatina C
C. Mahr – Concertino in G
H. Lang – Schneider Variationen
B. K. Przybylski - Piotruś idzie do szkoły
B. K. Przybylski – Śpiący niedźwiedź
M. Niziurski – Sonatina Nr 1
M. Niziurski – Suita chińska
K. Olczak – Zimowa suita
K. Olczak – Letnia suita
Ł. Woś – Mała suita

Utwory różne

K. Naklicki – Utwory pedagogiczne
K. Naklicki – Miniatury dla dzieci
B. Dowłasz – Ballada
B. Dowłasz – Tańce robotów
A. Tuchowski – Ballada Nr 2
P. Frosini – Olive Blossoms
A. Tuchowski – Jazz toccata
K. Olczak - Rondino
K. Olczak – Rząpielnik czyli szkicownik z Pomorza na akordeon

B. K. Przybylski – Ostinato

B. K. Przybylski – Scherzino

B. K. Przybylski – Tancerka z porcelany

Muzyka użytkowa różnych narodów

Dowolne utwory wybrane przez nauczyciela opowiadające możliwościom technicznym i muzycznym ucznia.

III MATERIAŁ DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO

Dział instrumentalny:

1. Gamy do czterech znaków chromatycznych: C, a, G, e, D, h, A, fis, E, cis, F, d, B, g, Es, c, As, f:
 - równoległe przez dwie oktawy
 - trójdźwięki toniczne rozłożone
 - pasaże toniczne w przewrotach
 - kadencja w układzie skupionym
2. Dwie etiudy
3. Dwa utwory polifoniczne lub część utworu współczesnego cyklicznego
4. Utwór cykliczny
5. Dwa utwory dowolne

IV Program egzaminu końcowego – dział instrumentalny

Cztery, minimum trzy utwory do wyboru:

- Ćwiczenie, etiuda lub utwór techniczny
- Utwór polifoniczny lub współczesny cykliczny
- Utwór cykliczny
- Utwór dowolny

Formy sprawdzania osiągnięć uczniów

Każdy uczeń powinien opanować wybrany program utworów zgodny z programem nauczania i minimum programowym obowiązującym w danej klasie i wykonać go z pamięci podczas przesłuchań półrocznych oraz przesłuchań i egzaminów promocyjnych i końcowych. Program powinien być urozmaicony pod względem formy, stylu i charakteru utworów.

Dodatkową formą sprawdzania osiągnięć edukacyjnych są koncerty szkolne, występy pozaszkolne oraz udział w przesłuchaniach, festiwalach i konkursach.

Pracę ucznia ocenia się według następujących kryteriów:

- **ocenę celującą** otrzymuje uczeń, będący laureatem konkursów i przesłuchań, prezentuje grę bezbłędną muzycznie i technicznie oraz ciekawą artystycznie. Ponadto wykazuje się nienaganną i wzorową postawą w zakresie kultury osobistej oraz poszanowania instrumentów i mienia szkolnego,
- **ocenę bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który prezentuje grę bezbłędną technicznie i muzycznie, opanował zakres materiału obowiązujący w danej klasie wykonał program w całości z pamięci,
- **ocenę dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował materiał nauczania danej klasy według obowiązującego programu, i prezentuje grę poprawną technicznie i muzycznie,
- **ocenę dostateczną** otrzymuje uczeń, który wykonał program z niedociągnięciami muzyczno–technicznymi, intonacyjnymi i pamięciowymi, lecz opanował grę na instrumencie umożliwiającą postępy w dalszej nauce przy systematycznej pracy,
- **ocenę dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum programowego w danej klasie, jego wykonanie utworów charakteryzuje się brakami techniczno–muzycznymi, jednak nie wykluczającymi postępów przy dalszej systematycznej pracy,
- **ocenę niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum materiału przewidzianego w programie nauczania danej klasy oraz nie rokuje nadziei na dalszy rozwój muzyczno – artystyczny nawet przy intensywnej pracy.

Uczeń wykonuje program egzaminacyjny z pamięci. W przypadku niespełnienia tego wymagania jego ocenę obniża się o jedną notę niżej.

Opis osiągnięć i umiejętności ucznia na zakończenie nauki w szkole muzycznej I stopnia:

Uczeń:

1. Szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów.
2. Przestrzega zasad kultury, etyki i prawa autorskiego.

3. Posiada wiedzę niezbędną do rozwijania gry na instrumencie i do świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym.
4. Zna i stosuje zasady dotyczące występów publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i stroju.
5. Wykazuje wrażliwość artystyczną w kreatywnym realizowaniu zadań.
6. Rozwija pasję muzyczną poprzez podejmowanie inicjatyw artystycznych.
7. Publicznie prezentuje swoje dokonania.
8. Podczas gry na instrumencie prawidłowo operuje aparatem gry.
9. Czyta nuty ze zrozumieniem, potrafi wykonać *a vista* proste utwory muzyczne.
10. Wykorzystuje wiedzę ogólnomuzyczną oraz umiejętności niezbędne do zrozumienia i wykonywania utworów.
11. Świadomie wykorzystuje słuch muzyczny w działaniach praktycznych.
12. Realizuje wskazówki wykonawcze ze zrozumieniem.
13. Ocenia jakość wykonywanych zadań.
14. Jeżeli uczeń wykazuje zainteresowanie grą zespołową albo istnieje potrzeba ze strony szkoły, pracuje w zespole pod nadzorem osoby odpowiedzialnej za realizację projektu oraz bierze współodpowiedzialność za efekt tej pracy.
15. Integruje się i współpracuje z pozostałymi uczniami z klasy.
16. Buduje relacje oparte na zaufaniu.
17. Wykazuje się w działaniu aktywną postawą.
18. Organizuje swoją indywidualną pracę.
19. Systematycznie rozwija swoje umiejętności.
20. Wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną.
21. Przewiduje skutki podejmowanych działań.
22. Jest przygotowany do kontynuowania nauki.
23. Potrafi skutecznie radzić sobie ze stresem, w szczególności z tremą.

III. Komentarz do realizacji programu nauczania

Ogólna koncepcja programu nauczania

Nauka gry na akordeonie w szkole muzycznej I stopnia jest podstawowym elementem wykształcenia muzycznego, pozwalającym na określenie przydatności absolwenta do dalszego kształcenia w szkole muzycznej II stopnia. Ponadto nauka gry na akordeonie przygotowuje do muzykowania indywidualnego i zespołowego oraz pozwala na wykorzystanie wykształcenia muzycznego do czynnego uczestnictwa z życiem muzycznym, np. w ruchu amatorskim, w przypadku niepodjęcia przez absolwenta dalszej nauki w kierunku zawodowym.

Nauczanie gry na akordeonie obejmuje:

- rozwijanie podstaw techniki instrumentalnej, odtwórczej pamięci muzycznej i wrażliwości na jakość dźwięku
- kształtowanie wrażliwości na środki wyrazu muzycznego występującego w grze instrumentalnej, rozwijanie poczucia rytmu, kształtowanie słuchu i wyobraźni muzycznej
- kształtowanie umiejętności interpretacyjnych z uwzględnieniem form i stylu utworu
- rozwijanie umiejętności czytania nut i gry a vista oraz muzykowania zespołowego
- rozwijanie umiejętności samodzielnej pracy w domu i opanowania estradowego

Szkolny program nauczania gry na akordeonie jest propozycją dla nauczycieli gry na akordeonie i należy go traktować jako pomoc w doborze repertuaru do realizacji celów kształcenia. Nie należy się go trzymać w sposób sztywny, lecz trzeba mieć na uwadze priorytet wszechstronnego rozwoju ucznia, którego zwieńczeniem ma być egzamin na zakończenie nauki w ostatniej klasie danego cyklu nauczania.

Dobór repertuaru musi uwzględniać indywidualne potrzeby oraz możliwości uczniów dla których jest przeznaczony. Program ma charakter otwarty i można go stale uzupełniać o inne utwory o odpowiadającym stopniu trudności wybrane przez nauczyciela z dostępnych dla niego zbiorów, lub nowe wartościowe pozycje nutowe pojawiające się na rynku wydawniczym. Dopuszcza się do pewnych modyfikacji i odstępstw w realizacji MATERIAŁ DO OPRACOWANIA W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO i programu egzaminu promocyjnego w przypadku udziału ucznia w konkursie lub przesłuchaniu.

Program nauczania przeznaczony jest dla uczniów pobierających naukę w dziale instrumentalnym. Różnica polega na określeniu innych wymagań w ilości i stopnia trudności przygotowanego programu w ciągu roku szkolnego, wynikającego z mniejszej ilości godzin przeznaczonych na lekcje indywidualne obowiązujące w dziale muzykowania zespołowego. Materiał nauczania jest tak elastycznie skonstruowany, by mógł być przydatny w obu działach szkoły muzycznej I stopnia.

Wskazówki metodyczne

Podczas pracy na lekcji nauczyciel musi dostosować metody i materiał nauczania do zróżnicowanych uzdolnień, wieku i stopnia zaawansowania uczniów. Przebieg każdej lekcji powinien być przez nauczyciela przemyślany, a materiał lekcji zaplanowany.

Metody pracy lekcyjnej wynikają z ogólnie obowiązujących zasad dydaktyki oraz artystyczno – praktycznego charakteru przedmiotu. Nauczyciel powinien pracować z uczniami systematycznie i pogładowo, w planowaniu materiału uwzględniać zasadę stopniowania trudności. Powinien również dbać o świadomy i aktywny udział ucznia w procesie nauki oraz trwałe przyswojenie wiedzy i umiejętności technicznych i muzycznych. Podstawą metodyki pracy z uczniem powinna być jednak muzyka, praca nad utworem, jego opanowaniem i interpretacją, nad syntezą wiedzy, umiejętności i muzykalności w każdym konkretnym wykonaniu.

Duże znaczenie ma dobra atmosfera pracy na lekcji, życzliwa, ale i wymagająca postawa nauczyciela, wykazanie zainteresowania nie tylko dla wyników pracy ucznia nad instrumentem, ale również wynikami w nauce innych przedmiotów, warunkami domowymi ucznia, zainteresowaniami pozaszkolnymi itp.

Nauczyciel zobowiązany jest dokładnie ukierunkować pracę domową ucznia w powiązaniu z tematyką lekcji, ustalać indywidualnie dla każdego ucznia metody ćwiczenia, stawiać mu określone zadania do wykonania i sprawdzać ich realizację. Od początku nauki gry na instrumencie uczeń powinien być wdrażany do systematycznej pracy w domu, do zapamiętywania i przestrzegania wskazówek nauczyciela, dotyczących sposobu ćwiczenia oraz ilości czasu na to przeznaczonego. Koncentracja i uwaga muszą być jednakowe zarówno przy ćwiczeniu gam, jak i utworów. Ćwiczyć należy wolno dotąd, aż należycie zostaną opanowane pamięciowo i ruchowo wszystkie skomplikowane i świadomie wykonywane czynności i ruchy palców, praca miecha, dźwięki, ich natężenie, fraza i artykulacja. Wskazane jest, aby zasady pracy w domu były ustalone z rodzicami ucznia. Należy również dbać o zapewnienie uczniowi odpowiednich warunków do pracy w domu.

Odrębnym zadaniem jest kształtowanie przez pracę domową ucznia, jego samodzielności, umiejętności świadomej pracy nad opanowaniem instrumentu i repertuaru. Nauczyciel powinien stopniowo, w miarę rozwoju i zaawansowania ucznia pozostawiać mu coraz więcej swobody w sposobach pracy nad zadanym materiałem. W tym celu wskazane jest opracowywanie repertuaru czy zadań technicznych w obecności nauczyciela, lecz bez jego ingerencji.

Opis warunków niezbędnych do realizacji programu nauczania

Niezbędnymi warunkami do realizacji programu nauczania jest posiadanie przez szkołę odpowiednich pomieszczeń do realizacji zadań dydaktycznych, które spełniają odpowiednie wymagania.

Szkoła powinna posiadać odpowiednie instrumentarium, niezbędne do realizacji treści nauczania zawartych programie. Uczniowie powinni odbywać lekcje na takim samym instrumencie jaki posiadają w domu.

Sale lekcyjne powinny być wyposażone w pomoce dydaktyczne, m. in. w pulpity oraz krzesła dopasowane do wysokości ucznia, a także w podnózek konieczny dla młodszych uczniów. Bardzo pomocny będzie także metronom, a także odtwarzacz jak i rejestrator dźwięku.

Szkoła powinna posiadać bibliotekę zaopatrzoną w podręczniki i nuty niezbędne do realizacji programu nauczania. Biblioteka szkolna powinna być w miarę możliwości aktualizowana o nowe pozycje literatury akordeonowej.